

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
методичні вказівки та індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни
“СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ”

Дніпропетровськ НМетАУ 2013

Зміст

1. Робоча програма з дисципліни «Сучасні економічні теорії»
2. Методичні вказівки до виконання індивідуальних робіт з дисципліни «Сучасні економічні теорії»
3. Тематика індивідуальних завдань з дисципліни «Сучасні економічні теорії»
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Сучасні економічні теорії»
5. Плани семінарських занять з дисципліни «Сучасні економічні теорії»
6. Тестові завдання з дисципліни «Сучасні економічні теорії»

1. Робоча програма з дисципліни «Сучасні економічні теорії»

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

Затверджую:
Перший проректор
професор В.П. Іващенко

'__' _____ року

Програма навчальної дисципліни

Сучасні економічні теорії

Напрямок: 030502 Економічна кібернетика (ЕК01, ЕК02)
030504 Економіка підприємства (ЕП01, ЕП02)
030508 Фінанси і кредит (ФК01, ФК02)
030509 Облік і аудит (ОА01, А02, ОА03)

Розподіл навчальних годин (Денна форма навчання)

	Усього	Семестри
		8
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	108	108
Аудиторні заняття, з них:	48	48
Лекції	32	32
Лабораторні роботи	0	0
Практичні заняття	0	0
Семінарські заняття	16	16
Самостійна робота, у тому числі при:	60	60
Підготовці до аудиторних занять	24	24
Підготовці до контрольних заходів	27	27
Виконанні курсових проектів (робіт)	0	0
Виконанні індивідуальних завдань	0	0
Опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	9	9
Підсумковий контроль		К/Р

Розподіл навчальних годин (Заочна форма навчання)

	Усього	Семестри
		8
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	108	108
Аудиторні заняття, з них:	16	16
Лекції	12	12
Лабораторні роботи	0	0
Практичні заняття	0	0
Семінарські заняття	4	4
Самостійна робота, у тому числі при:	92	92
Підготовці до аудиторних занять	0	0
Підготовці до контрольних заходів	0	0
Виконанні курсових проектів (робіт)	0	0
Виконанні індивідуальних завдань	9	9
Опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	83	83
Підсумковий контроль		К/Р

Характеристика дисципліни

Навчальна дисципліна "Сучасні економічні теорії" є нормативною і входить до циклу дисциплін природничо-наукового блоку.

Мета вивчення дисципліни – вивчення й творче осмислення основних напрямків розвитку сучасної економічної думки для поглиблення й систематизації знань студентів у області методології економічної науки та закономірностей функціонування економічних систем.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати: Предмет, цілі й завдання курсу. Методи сучасних економічних досліджень. Місце дисципліни у системі економічних дисциплін, та її функції. Становлення і розвиток мікроекономічного аналізу (австрійська, американська, кембріджська, математична школи). Еволюція неокейскіанської теорії у першій половині ХХ ст. Неокласичний синтез. Розвиток монетарної теорії у 70-ті роки ХХ ст. Теорія пропозиції. Теорія раціональних очікувань. Теоретична система Дж. Кейнса. Зародження макроекономічного аналізу. Неокейнсіанство: сутність та особливості. Посткейнсіанство (неорікардіанське, монетарне). Нове кейнсіанство. Виникнення й еволюція марксистської теорії. Розвиток марксистської теорії радянською економічною школою. Неомарксизм у пострадянських країнах Східної Європи. Західні концепції радикального соціалізму. Соціал-демократичні економічні теорії. Інституціоналізм: концептуальні положення й основні течії (20 80 рр. ХХ ст.). Особливості методології сучасних інституціональних підходів. Неінституціоналізм. Еволюційна економіка. Технологічна парадигма.

вміти: оперувати програмним теоретичним матеріалом; викладати матеріал логічно і послідовно; диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання; теоретично мислити, аналізувати і оцінювати факти, концепції, ідеї з критичної точки зору; вбачати спадкоємність ідей різних періодів.

Критерії успішності – отримання позитивних оцінок на семінарських заняттях, при виконанні тестових та контрольних робіт

Засоби діагностики успішності навчання – комплекти тестових завдань чи контрольних робіт, комплект екзаменаційних білетів

Зв'язок з іншими дисциплінами – передумовою вивчення є засвоєння дисциплін "Основи економічної теорії", "Політична економія", "Історія економіки та економічної думки". Набуті знання і вміння використовуються при вивченні дисциплін "Мікроекономіка", "Макроекономіка", "Міжнародна економіка", "Національна економіка".

Набуті знання і вміння використовуються при аналізі поведінки економічних суб'єктів; розкритті закономірностей розвитку економічних систем; з'ясуванні механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності.

Структура дисципліни

Модуль	Тема лекції (заняття) та обсяг, годин	Шифр змістового модуля	Вид підсумкового контролю	
1	Модуль 1. Сучасна неокласика			
	Лекції		Контрольна робота (тестування)	
	1. Предмет і завдання дисципліни.	2		
	2. Розвиток неокласичної теорії.	8		
	Семінари			
	1. Розвиток неокласичної теорії.	6		
	Самостійна робота			
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>			
	1. Розвиток неокласичної теорії.	3		
	Підготовка до аудиторних занять	8		
Підготовка та складання підсумкового контролю	9			
	Усього: 36			
2	Модуль 2. Сучасне кейнсіанство та неомарксизм			
	Лекції		Контрольна робота (тестування)	
	1. Основні течії сучасного кейнсіанства.	6		
	2. Еволюція марксизму.	4		
	Семінари			
	1. Основні течії сучасного кейнсіанства.	4		
	2. Еволюція марксизму.	2		
	Самостійна робота			
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>			
	1. Еволюція марксизму.	3		
Підготовка до аудиторних занять	8			
Підготовка та складання підсумкового контролю	9			
	Усього: 36			
3	Модуль 3. Сучасний інституціоналізм			
	Лекції		Контрольна робота (тестування)	
	1. Сучасні інституціональні теорії.	12		
	Семінари			
	1. Сучасні інституціональні теорії.	4		
	Самостійна робота			
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>			
	1. Сучасні інституціональні теорії.	3		
	Підготовка до аудиторних занять	8		
	Підготовка та складання підсумкового контролю	9		
	Усього: 36			

Зміст дисципліни

Лекційний курс

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	<p>Предмет і завдання дисципліни. Предмет дисципліни "Сучасні економічні теорії". Функції, цілі та завдання курсу. Методологія сучасних економічних досліджень як результат еволюції науково-дослідницького інструментарію теоретичної економіки. Зв'язок "Сучасних економічних теорій" з іншими економічними дисциплінами.</p>	2
2	<p>Розвиток неокласичної теорії. Становлення неокласичної традиції в економічній теорії. Порівняльна характеристика шкіл мікроекономічного аналізу: австрійської, кембріджської, американської, математичної. Еволюція неокласичної теорії в першій половині XX століття. Теорії монополії та конкуренції. Дж.Робінсон, Е.Чемберлін. Неокласичні теорії економічного зростання. Р.Солоу, Дж.Мід. Функція Кобба-Дугласа. Неокласичний синтез. П.Самуельсон, Дж.Хікс. Розвиток монетарної теорії у 70-тих роках XX століття. Економічні ідеї чиказької школи. Економіка пропозиції. А.Лаффер.</p>	8
3	<p>Основні течії сучасного кейнсіанства. Зародження кейнсіанської школи. Теоретична система Дж.М.Кейнса. Поширення кейнсіанства і його особливості в різних країнах: Е.Хансен, С.Харріс (США), Ф.Перру (Франція). Характерні риси неокейнсіанства. Неокейнсіанські теорії економічного зростання Р.Харрода, Є.Домара. Криза кейнсіанства у другій половині 70-х років XX століття. Виникнення альтернативних варіантів кейнсіанства. Особливості методології посткейнсіанства. Неорикардіанське посткейнсіанство. Н.Калдор, П.Сраффа, Дж.Робінсон. Монетарне посткейнсіанство. С.Вайнтрауб, П.Девідсон, Х.Мінські. Нове кейнсіанство. Дж.Стігліц, В.Грінвальд.</p>	6
4	<p>Еволюція марксизму. Виникнення марксистської економічної теорії. К.Маркс, Ф.Енгельс. Розвиток ідей марксизму в кінці XIX – на початку XX століття. М.Зібер, Г.Плеханов, В.Ленін. Становлення довоєнної радянської економічної думки. М.Вознесенський, І.Дашковський, М.Кондратьєв, В.Лівіцький, М.Птуха, Є.Слуцький, М.Соболев, О.Чаянов. Післявоєнна радянська економічна думка. О.Гош, Є.Варга, Л.Канторович, В.Новожилов, В.Немчінов, О.Румянцев, О.Рибалкін, О.Петров. Марксизм у постсоціалістичних країнах Східної Європи. Л.Абалкін, О.Бузгалін, В.Базилевич, В.Геєць, А.Гриценко, А.Гальчинський, А.Колганов, Б.Кваснюк, І.Лукінов, С.Мочерний, А.Покритан, В.Черняк, А.Чухно. Західні концепції радикального соціалізму. П.Суїзі, П.Баран. Е.Мендель. Радикальна політекономія Ч.Мілса і Г.Маркузе. Синтез марксизму з психоаналізом у концепціях Е.Фромма.</p>	4
5	<p>Сучасні інституціональні теорії. Інституціоналізм: концептуальні положення та основні течії (20-80 рр. XX століття). Особливості методології сучасних інституціональних підходів. Неоінституціональна економіка. Економічна теорія прав власності (А.Алчіан, Г.Беккер, Г.Демсець, Р.Коуз). Теорія трансакційних витрат (О.Вільямс). Теорія суспільного вибору (Д.Бьюкенен, Е.Доунс, М.Олсон). Еволюційна економіка (С.Вінтер, Р.Нельсон, О.Уільямсон).</p>	12

Семінарські заняття

№№ з/п	Тема заняття та її зміст	Тривалість (годин)
1	Розвиток неокласичної теорії.	6
2	Основні течії сучасного кейнсіанства.	4
3	Еволюція марксизму.	2
4	Сучасні інституціональні теорії.	4

Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях

Розподіл самостійної роботи студентів з дисципліни

"Сучасні економічні теорії "

Денна форма навчання – 60 год.

1. Підготовка до аудиторних занять – 24 год.
2. Підготовка до контрольних заходів – 27 год.
3. Опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях – 9 год.

Заочна форма навчання – 92 год.

1. Виконання домашніх індивідуальних завдань та їх захист – 9 год.
2. Самостійне вивчення розділів програми, що не викладаються у лекціях – 83 год.

Рекомендована література

Основна

1. Базилевич В.Д. Історія економічних вчень. –К., –Т.1.,–Т.2, 2006.
2. Леоненко П., Юхименко І. Історія економічних вчень. –К., 2005.
5. Леонідов І.Л.Історія економіки та економічної думки: Опорний конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича.–Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. – 82 с.
6. Тимошина Т.М. Экономическая история зарубежных стран; Учебное пособие. –М.: Юридический дом «Юстинформ», 2002.

Додаткова

1. Всемирная история экономической мысли /Под ред. В. Черковця. –М.: Мысль, 1996. –Т.1, –Т.4., –Т.5., –Т.6.
2. Ядгаров Я. История экономических учений. - М.: ИНФРА. – 2000.
3. Історія економіки та економічних учень. Нариси економічної історії індустріальної цивілізації: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005.

Програму склав к.е.н., доц.

/ І.Л.Леонідов /

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри політичної економії

Протокол від _____ р.

Завідуючий кафедрою політекономії

д.е.н., проф.

/В.М. Тарасевич/

Узгоджено

Начальник навчального відділу

/А.І. Демченко/

Голова навчального-методичної комісії
за напрямом д.е.н., проф.

/К.Ф. Ковальчук/

Завідуючі випускаючими кафедрами:

економічної інформатики
к.е.н., проф.

/М.С. Кузнєцов/

обліку і аудиту
к.е.н., доц.

/Г.О. Король/

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ **до виконання індивідуальних робіт з дисципліни** **“Сучасні економічні теорії”**

Загальні вимоги до виконання індивідуальної роботи з дисципліни
“Сучасні економічні теорії”

1. Мета і завдання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота з міжнародної економіки є невід’ємною складовою частиною усього учбового процесу і являє собою важливу форму самостійної роботи студентів по вивченню дисципліни.

Виконання індивідуальної роботи направлене, з одного боку, на більш глибоке вивчення економічних проблем, з іншого боку, на вироблення у студентів елементарних навичок наукового дослідження, економічного мислення.

Індивідуальна робота відображає рівень теоретичних знань студента, отриманих в ході вивчення даної дисципліни, і здатність застосовувати їх в реальному житті.

Порядок виконання індивідуальної роботи наступний:

1. Вибір теми, складання і затвердження плану.
2. Вивчення наукової літератури, статистичного матеріалу.
3. Написання індивідуальної роботи.
4. Оформлення індивідуальної роботи.
5. Захист.

2. Вибір теми, складання і затвердження плану

Написання індивідуальної роботи починається з вибору теми. Тематика індивідуальних робіт розробляється викладачем, який читає лекційний курс, і надається студентам. Відповідно до двох останніх цифр номеру залікової книжки студента групи відбувається закріплення за ним варіанту індивідуальної роботи. Для студентів, що складають дисципліну «Сучасні економічні теорії» як академічну різницю призначені теоретичні питання 20-50.

Визначившись з варіантом індивідуальної роботи, студент приступає до підбору і вивчення літератури. Значну допомогу в цьому йому може надати перелік літератури (підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей і т.п.), наданий викладачем у ході читання лекцій, а також тематичний каталог учбово-методичного кабінету кафедри політичної економії НМетАУ (ауд. 201, з 13.00 до 16.30), яким можуть скористатися і студенти Інституту підвищення кваліфікації і перепідготовки керівних кадрів і фахівців металургійного комплексу України.

У процесі вивчення основної і додаткової літератури студент складає план індивідуальної роботи, який складається з вступу, трьох-чотирьох вузлових

питань, висновку, списку літератури, що використовується.

План узгоджується з керівником, після чого студент приступає до написання тексту індивідуальної роботи.

3. Написання тексту індивідуальної роботи

Обсяг індивідуальної роботи в рукописному варіанті повинен складати в середньому 15-20 сторінок.

Робота починається з вступу, обсяг якого не повинен перевищувати 1-2 сторінки. У вступі розкривається актуальність вибраної теми, міра її теоретичної розробки, вказуються основні дискусійні питання, формулюється мета написання роботи і дається пояснення загальної логіки викладу матеріалу.

Далі викладається основна частина, в якій розкривається зміст теми.

Виклад кожного розділу доцільно починати з постановки питання, із з'ясування змісту економічних явищ, що аналізуються і реальних процесів. Потім треба перейти до характеристики властивих даним процесам меж і особливостей, показати різноманіття форм вияву і відобразити їх розвиток. Кожне положення роботи не повинно бути просто декларовано. Його потрібно підкріпити аргументованими роз'ясненнями і науково обґрунтованими доказами.

При написанні індивідуальної роботи обов'язково потрібно враховувати специфіку даної дисципліни. У економічний аналіз залучаються не тільки зовнішні форми економічних закономірностей - конкретні інституціональні форми і інструменти, керуючі процесом виробництва, обміну, розподілу і споживання матеріальних благ і послуг. Тому при виборі теми індивідуальної роботи потрібно чітко визначити практичну спрямованість дослідження і при підборі літератури особливу увагу приділити конкретному економіко-статистичному матеріалу. Це можуть бути фінансові і бухгалтерські звіти підприємств, статистичне зведення, бюлетені, матеріали маркетингових і соціологічних досліджень.

У тексті індивідуальної роботи обов'язково повинні використовуватися основні елементи економічного аналізу: графічне або математичне моделювання, зведені таблиці і діаграми.

На закінчення автор повинен чітко сформулювати основні теоретичні висновки і практичні рекомендації, що органічно витікають з кожного питання його роботи. По своєму об'єму висновок не повинен перевищувати 2 сторінки.

Консультуючись з викладачем в процесі написання роботи, студент може отримати відповіді на всі питання, що його цікавлять.

Готову індивідуальну роботу студент повинен здати до учбово-методичного кабінету кафедри політекономії (ауд. 201, з 13.00 до 16.30) не пізніше ніж за 20 календарних днів до іспиту. **Викладач перевіряє роботу в 14 денний строк з дня здачі роботи до кабінету.**

4. Оформлення індивідуальної роботи

Індивідуальна робота може бути виконана як російською, так і українською

мовою.

Перша сторінка роботи – титульний аркуш (див. додаток 1). На другій сторінці наводиться план роботи з вказівкою номерів сторінок, які відповідають питанням і підпитанням роботи (див. додаток 2). Текст роботи пишеться на одній стороні стандартного аркуша (формат А4) розбірливо і акуратно.

Допускається представлення індивідуальної роботи у вигляді комп'ютерного роздруку (Times New Roman, 14; міжсточний інтервал – 1,5; всі поля – 2 см; абзацний відступ 1,25-1,27 см: нумерація сторінок у правому верхньому куті; форматування тексту по ширині). Обов'язковою умовою є наявність полів для зауважень рецензента і нумерація сторінок. Нумери сторінок необхідно розміщувати в правому верхньому куту. На перших трьох сторінках номери не проставляються.

У список літературних джерел, що розташований в кінці індивідуальної роботи, включається література, яка безпосередньо використана при написанні роботи (вона цитувалася, на неї посилалися або вона послужила відправною точкою при формуванні концепції автора).

Список літератури формується в наступному порядку:

- 1) законодавчі акти України в хронологічному порядку їх прийняття;
- 2) монографії, збірники, статті - в алфавітному порядку прізвищ авторів; що не мають на титульному аркуші автора - в алфавітному розташуванні заголовків.

Зразок бібліографічного оформлення літературних джерел наведений в додатку 3.

Всі цитати, що наводяться в роботі, беруться в лапки. При пропуску слів ставлять крапки. При цьому необхідно стежити, щоб таке скорочення не відбилося на значенні цитат. Необхідні пояснення можуть вміщуватися в самому тексті в дужках або у виносках і обов'язково обумовлені, щоб читач бачив, що обмовка належить автору, а не джерелу, що цитується. Звичайно це робиться вказівкою ініціалів автора контрольної роботи в лапки.

Всі цитати і статистичні дані повинні мати посилання на джерела. Допускається два варіанти оформлення посилань:

- посилання наводиться внизу сторінки і відділяється від тексту горизонтальною лінією. У посиланнях на книги вказується прізвище і ініціали автора, повна назва книги, видавництво, рік видання і кількість сторінок (див. додаток 4а). При декількох посиланнях на одне і те ж джерело на одній сторінці (якщо вони йдуть підряд) досить, не повторюючи його назви, писати “Там же, - 3.”. У випадку, коли неодноразово цитується одна і та ж робота, можна не повторювати її кожний раз, а обмежитися прізвищем і ініціалами автора і вказівкою “Указ. соч., - 3.”;
- посилання у вигляді [№, З], де № - номер літературного джерела в списку літератури, що використовується, З - номер сторінки, з якої взята цитата (див. додаток 4 б).

У разі посереднього цитування, перед назвою джерела ставиться “див. там-то”.

Таблиці, що наводяться в тексті, графіки, діаграми, математичні моделі

повинні бути правильно оформлені.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (питання). У правому верхньому куту таблиці над заголовком вміщується напис “Таблиця” з вказівкою номера таблиці. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділеного крапкою (див. додаток 5 а).

Рисунки (графіки, схеми, різні діаграми) також нумеруються в межах розділу. Нумерації складаються з слів “Рисунок” (графік, діаграма), номер розділу, крапка, номер малюнка в розділі. Найменування малюнка вміщують над ілюстрацією, номер малюнка - під нею (див. додаток 5 б).

При першому посиланні на рисунок (таблицю) вказується його (її) повний номер, при повторному посиланні додають “див.”, наприклад “див. рис. 2.1”. Якщо в роботі одна таблиця (рисунок), її (його) не нумерують і слова “Таблиця” (“Рис.”) не пишуть.

Порушення вимог до оформлення індивідуальної роботи призводить до необхідності її переробки.

5. Захист індивідуальної роботи

Керівник роботи перевіряє індивідуальну роботу та виставляє попередню оцінку. Якщо оцінка позитивна, робота допускається до захисту. На роботі зазначається «До захисту», ставиться дата та підпис викладача.

При підготовці до захисту студенту потрібно уважно ознайомитися з критичними зауваженнями рецензента, додатково вивчити питання, що викликали ці зауваження.

Захист індивідуальної роботи складається з доповіді студента (5 - 7 хвилин) по виконаній роботі та у відповідях на питання, які поставлені в рецензії керівником або виникли в ході захисту. Після цього визначається захищена чи не захищена індивідуальна робота.

Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється викладачем, на роботі ставиться надпис «Захищено», дата та підпис викладача. Захищена індивідуальна робота виступає допуском студента до складання іспиту з дисципліни «Сучасні економічні теорії».

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти та науки України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

ІНДИВІУАЛЬНА РОБОТА

з дисципліни “Сучасні економічні теорії”
на тему: «Теорії міжнародної торгівлі»

Виконав:

студент гр. МС-08-2з
Петров А.С.

/ підпис /

Перевірив:

к.е.н, доц.
Сидорчук Е.Н.

/ підпис /

Дніпропетровськ 2013

Зразки оформлення плану індивідуальної роботи

План роботи

	стор.
ВСТУП.	3
1. Загальна характеристика теорій міжнародної торгівлі.....	5
2. Інструменти зовнішньоторговельної з поглядів меркантилістів	10
3. Теорії абсолютних та порівняльних переваг	17
4. Теорія Хекшера Оліна та парадокс Леонтьєва	20
5. Новітні теорії міжнародної торгівлі	25
ВИСНОВОК.	28
ЛІТЕРАТУРА.	30

Зразок оформлення списку літератури, що використовується

ЛІТЕРАТУРА

1. Баб'як М.Н., Пешенкова Л.А., Рибчук А.В. Економічна теорія: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 208с.
2. Бутук А.И. Экономическая теория: Учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп.-К.:Викар, 2003.- 668с.
3. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: Підручник.-К.: Вища школа, 2007. - 540с.
4. Економічна енциклопедія.(У трьох томах. Т.1, Т. 2, Т.3.) /Редколегія: С.В.Мочерний (відп. ред.) та інші. – К.: Видавничий центр „Академія”, - 2000, 2001, 2002.- 864с., 848с., 952с.
5. Економічна теорія: Політекономія: Підручник /За ред.. В.Д.Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.
6. Экономическая теория (политэкономия): Учебник /Под общ. Ред. заслуженных деятелей науки Российской Федерации, профессоров В.И. Видянина, Г.П. Журавлёвой. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2000. - 592с.

Зразок оформлення посилань

Неокласична школа першорядне значення додає визначенню попиту, виходячи з твердження про те, що “головною вимогою людини є задоволення його потреб, спочатку - життєво необхідних, потім - інших, менш настійних. Отже, на перше місце висувається попит, який є не що інше, як зовнішній вияв більш глибоких потреб людини”.¹⁾

Схильність до споживання - величина відносно постійна, тому “причину порушення рівноваги на товарному ринку потрібно шукати не в процесі виробництва коштів споживання. Це порушення може витікати з диспропорції між пропозицією коштів накопичення і попитом на них”.²⁾

---

¹⁾Пезенти А. Очерки политической экономии.-Т.2. - М.: Прогресс, 1976.- С. 340.

²⁾ Жамс Е. История экономической мысли XX века. - М.: Изд-во иностранной литературы, 1959. - С. 250.

Зразок оформлення посилань

“Найбільш знаменний момент, що характеризує заощадження і інвестиції, - затверджує П.Самуельсон, - полягає в тому, що в нашому індустріальному суспільстві вони звичайно здійснюються різними особами і по незалежних один від одного причинах” [8, 250-251].

“Багато які економісти вважають, що такий структурний доказ, як міра концентрації або індекс Герфіндаля, недостатній для визначення міри конкурентності ринку. Більш того, вони затверджують, що треба передусім звернути увагу на саму ринкову поведінку фірм” [3, 214].

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.2

Використання компаніями США різних методів амортизації ¹⁾

Методи	Роки			
	1986	1987	1988	1989
Прямолінійні	562	566	562	564
Прискорені:				
суми чисел	26	25	20	17
Зменшеного залишку	65	57	57	57
Одиниць продукції	59	52	62	65
Інші	69	68	69	74

¹⁾Финансовые и инвестиционные показатели деятельности фирмы. - М.: Финансы и статистика, 1991. - С. 27.

Зразок оформлення графіків

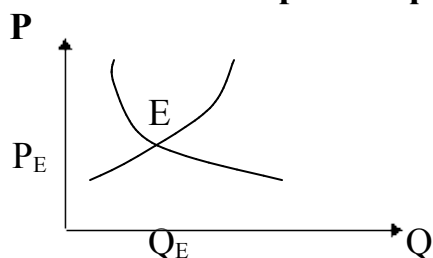

Рис. 2.1. Ціна рівноваги

3. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ з дисципліни “Сучасні економічні теорії”

1. Предмет дисципліни “Сучасні економічні теорії.” Функції, цілі та завдання курсу.
2. Методологія сучасних економічних досліджень як результат еволюції науково–дослідницького інструментарію теоретичної економіки.
3. Розкрийте зв’язок "Сучасних економічних теорій" з іншими економічними дисциплінами.
4. Поясніть, що сприяло "маржиналістській революції" в економічній науці і в чому полягає її зміст?
5. Обґрунтуйте концепцію граничної корисності австрійської школи і вкажіть її відмінності від аналогічної теорії математичної школи.
6. Основні положення кембриджської школи економічної теорії та оцінка внеску А. Маршала.
7. Оцініть внесок представників математичної школи в теорію споживчого вибору.
8. Концепції українських економістів, що стали складовою частиною сучасної неокласичної теорії.
9. Еволюція неокласичної теорії в першій половині ХХ століття. Теорії монополії та конкуренції. Дж.Робінсон, Е.Чемберлін.
10. Неокласичні теорії економічного зростання. Р.Солоу, Дж.Мід. Функція Кобба-Дугласа.
11. Неокласичний синтез. П.Самуельсон, Дж.Хікс.
12. Економічні ідеї чиказької школи. Обґрунтуйте висновки, які зробив М.Фрідмен з аналізу історії грошового обігу США.
13. Складіть порівняльну характеристику поглядів М.Вебера і В.Ойкена як представників раннього неолібералізму.
14. У чому полягає відмінність французької школи неолібералізму від німецького ордо лібералізму? Яких загальних принципів дотримувались неоліберали?
15. Економіка пропозиції. Проаналізуйте, які чинники відхилення економіки від рівноваги визначає АЛаффер.
16. Обґрунтуйте основні положення "теорії раціональних очікувань" Р.Лукас, Т.Сарджент.
17. Зародження кейнсіанської школи. Теоретична система Дж.М.Кейнса.
18. Поширення кейнсіанства і його особливості в різних країнах: Е.Хансен, С.Харріс (США), Ф.Перру (Франція).
19. Характерні риси неокейнсіанства. Неокейнсіанські теорії економічного зростання Р.Харрода, Є.Домара.
20. Криза кейнсіанства у другій половині 70-х років ХХ століття. Виникнення альтернативних варіантів кейнсіанства.
21. Особливості методології посткейнсіанства.
22. Неорікардіанське посткейнсіанство. Н.Калдор, П.Сраффа, Дж.Робінсон.
23. Монетарне посткейнсіанство. С.Вайнтрауб, П.Девідсон, Х.Мінські.

24. Нове кейнсіанство. Дж.Стігліц, В.Грінвальд.
25. Виникнення марксистської економічної теорії. К.Маркс, Ф.Енгельс.
26. Розвиток ідей марксизму в кінці XIX – на початку XX століття. М.Зібер, Г.Плеханов, В.Ленін.
27. Становлення довоєнної радянської економічної думки. М.Вознесенський, І.Дашковський, М.Кондратьєв, В.Лівіцький, М.Птуха, Є.Слуцький, М.Соболев, О.Чаянов.
28. Післявоєнна радянська економічна думка. О.Гош, Є.Варга, Л.Канторович, В.Новожилов, В.Нємчінов, О.Румянцев, О.Рибалкін, О.Петров.
29. Охарактеризуйте основні напрямки творчого розвитку марксизму у постсоціалістичних країнах Східної Європи. Л.Абалкін, О.Бузгалін, А.Колганов, В.Черняк.
30. Охарактеризуйте основні напрямки творчого розвитку марксизму у в Україні: В.Базилевич, В.Геєць, А.Гриценко, А.Гальчинський, Б.Кваснюк, І.Лукінов, С.Мочерний, А.Покритан, А.Чухно.
31. Поясніть основні положення західних концепцій радикального соціалізму. П.Суїзі, П.Беарена, Е.Менделья.
32. Охарактеризуйте основні положення радикальної політекономії Ч.Міллса і Г.Маркузе.
33. Синтез марксизму з психоаналізом у концепціях Е.Фромма.
34. Соціал-демократичні економічні теорії і соціал-реформістські моделі економічного розвитку.
35. Інституціоналізм: концептуальні положення та основні течії (20-80 рр. XX століття).
36. Поясніть особливості методології сучасних інституціональних підходів.
37. Неоінституціональна економіка. Економічна теорія прав власності (А.Алчан, Г.Беккер, Г.Демсець, Р.Коуз).
38. Неоінституціональна економіка. Теорія трансакційних витрат (О.Уільямсон). Теорія суспільного вибору (Д.Бьюкенен, Е.Доунс, М.Олсон).
39. Еволюційна економіка (С.Вінтер, Р.Нельсон, О.Уільямсон).
40. Технологічна парадигма інституціональної теорії.
41. Висвітлення основ кризи 2007-2010 рр. в теоріях сучасних представників економічної думки України.

4. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ»

(укр.)

1. Предмет дисципліни “Сучасні економічні теорії.” Функції, цілі та завдання курсу.
2. Методологія сучасних економічних досліджень як результат еволюції науково-дослідницького інструментарію теоретичної економіки.
3. Зв'язок “Сучасних економічних теорій” з іншими економічними дисциплінами.
4. Становлення неокласичної традиції в економічній теорії.
5. Порівняльна характеристика шкіл мікроекономічного аналізу: австрійської, кембріджської, американської, математичної.
6. Еволюція неокласичної теорії в першій половині ХХ століття. Теорії монополії та конкуренції. Дж.Робінсон, Е.Чемберлін. Неокласичні теорії економічного зростання. Р.Солоу, Дж.Мід. Функція Кобба-Дугласа.
7. Неокласичний синтез. П.Самуельсон, Дж.Хікс.
8. Розвиток монетарної теорії у 70-тих роках ХХ століття. Економічні ідеї чиказької школи.
9. Економіка пропозиції. А.Лаффер.
10. Теорія раціональних очікувань. Р.Лукас, Т.Сарджент.
11. Зародження кейнсіанської школи. Теоретична система Дж.М.Кейнса.
12. Поширення кейнсіанства і його особливості в різних країнах: Е.Хансен, С.Харріс (США), Ф.Перру (Франція).
13. Характерні риси неокейнсіанства. Неокейнсіанські теорії економічного зростання Р.Харрода, Є.Домара.
14. Криза кейнсіанства у другій половині 70-х років ХХ століття. Виникнення альтернативних варіантів кейнсіанства.
15. Особливості методології посткейнсіанства.
16. Неорікардіанське посткейнсіанство. Н.Калдор, П.Сраффа, Дж.Робінсон.
17. Монетарне посткейнсіанство. С.Вайнтрауб, П.Девідсон, Х.Мінські.
18. Нове кейнсіанство. Дж.Стігліц, В.Грінвальд.
19. Виникнення марксистської економічної теорії. К.Маркс, Ф.Енгельс. Розвиток ідей марксизму в кінці ХІХ – на початку ХХ століття. М.Зібер, Г.Плеханов, В.Ленін.
20. Становлення довоєнної радянської економічної думки. М.Вознесенський, І.Дашковський, М.Кондратьєв, В.Лівіцький, М.Птуха, Є.Слуцький, М.Соболев, О.Чаянов.
21. Післявоєнна радянська економічна думка. О.Гош, Є.Варга, Л.Канторович, В.Новожилов, В.Немчінов, О.Румянцев, О.Рибалкін, О.Петров.
22. Марксизм у постсоціалістичних країнах Східної Європи. Л.Абалкін, О.Бузгалін, В.Базилевич, В.Гесць, А.Гриценко, А.Гальчинський, А.Колганов, Б.Кваснюк, І.Лукінов, С.Мочерний, А.Покритан, В.Черняк, А.Чухно.
23. Західні концепції радикального соціалізму. П.Суїзі, П.Берен, Е.Мендель. Радикальна політекономія Ч.Міллса і Г.Маркузе. Синтез марксизму з психоаналізом у концепціях Е.Фромма.
24. Соціал-демократичні економічні теорії і соціал-реформістські моделі економічного розвитку.
25. Інституціоналізм: концептуальні положення та основні течії (20-80 рр. ХХ століття).
26. Особливості методології сучасних інституціональних підходів.
27. Неоінституціональна економіка. Економічна теорія прав власності (А.Алчіан, Г.Беккер, Г.Демсець, Р.Коуз). Теорія трансакційних витрат (О.Уільямсон). Теорія суспільного вибору (Д.Бьюкенен, Е.Доунс, М.Олсон).
28. Еволюційна економіка (С.Вінтер, Р.Нельсон, О.Уільямсон).
29. Технологічна парадигма.

7.3 Вопросы для подготовки к экзамену по дисциплине "Современные экономические теории"

(рус.)

1. Предмет дисциплины "Современные экономические теории". Функции, цели и задания курса.
2. Методология современных экономических исследований как результат эволюции научно-исследовательского инструментария теоретической экономики.
3. Связь "Современных экономических теорий" с другими экономическими дисциплинами.
4. Становление неоклассической традиции в экономической теории.
5. Сравнительная характеристика школ микроэкономического анализа: австрийской, кембриджской, американской, математической.
6. Эволюция неоклассической теории в первой половине XX века. Теории монополии и конкуренции. Дж.Робинсон, Е.Чемберлин. Неоклассические теории экономического роста. Р.Солоу, Дж.Мид. Функция Кобба-Дугласа.
7. Неоклассический синтез. П.Самуэльсон, Дж.Хикс.
8. Развитие монетарной теории в 70-тых годах XX века. Экономические идеи чикагской школы.
9. Экономика предложения. А.Лаффер.
10. Теория рациональных ожиданий. Р.Лукас, Т.Сарджент.
11. Зарождение кейнсианской школы. Теоретическая система Дж.М.Кейнса.
12. Распространение кейнсианства и его особенности в разных странах: Е.Хансен, С.Харрис (США), Ф.Перру (Франция).
13. Характерные черты неокейнсианства. Неокейнсианские теории экономического роста Р.Харрода, Е.Домара.
14. Кризис кейнсианства во второй половине 70-х лет XX века. Возникновение альтернативных вариантов кейнсианства.
15. Особенности методологии посткейнсианства.
16. Неорикардрианское посткейнсианство. Н.Калдор, П.Сраффа, Дж.Робинсон.
17. Монетарное посткейнсианство. С.Вайнтрауб, П.Девидсон, Х.Мински.
18. Новое кейнсианство. Дж.Стиглиц, В.Гринвальд.
19. Возникновение марксистской экономической теории. К.Маркс, Ф.Энгельс. Развитие идей марксизма в конце XIX – в начале XX века. М.Зибер, Г.Плеханов, В.Ленин.
20. Становление довоенной советской экономической мысли. М.Вознесенский, И.Дашковский, М.Кондратьев, В.Ливицкий, М.Птуха, Е.Слуцкий, М.Соболев, О.Чаянов.
21. Послевоенная советская экономическая мысль. О.Гош, Е.Варга, Л.Канторович, В.Новожилов, В.Немчинов, О.Румянцев, О.Рыбалкин, О.Петров.
22. Марксизм в постсоциалистических странах Восточной Европы. Л.Абалкин, О.Бузгалин, В.Базилевич, В.Геець, А.Гриценко, А.Гальчинский, А.Колганов, Б.Кваснюк, И.Лукинов, С.Мочерный, А.Покритан, В.Черняк, А.Чухно.
23. Западные концепции радикального социализма. П.Суизи, П.Баран. Е.Мендель. Радикальная политэкономия Ч.Миллса и Г.Маркузе. Синтез марксизма с психоанализом в концепциях Е.Фромма.
24. Социал-демократические экономические теории и социал-реформистские модели экономического развития.
25. Институционализм: концептуальные положения и основные течения (20-80 гг. XX век).
26. Особенности методологии современных институциональных подходов.
27. Неоинституциональная экономика. Экономическая теория прав собственности (А.Алчиан, Г.Беккер, Г.Демсець, Р.Коуз). Теория трансакционных расходов (О.Вильямс). Теория общественного выбора (Д.Бьюкенен, Е.Доунс, М.Олсон).
28. Эволюционная экономика (С.Винтер, Р.Нельсон, О.Уильямсон).
29. Технологическая парадигма.

1. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ»

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

План

1. Предмет дисципліни "Сучасні економічні теорії". Цілі й завдання курсу.
2. Методи сучасних економічних досліджень.
3. Місце "Сучасних економічних теорій" у системі економічних дисциплін, та її функції.

Література

1. Березин И.О. Очерки по истории экономической мысли. –М.: RISC, 1993. –С.3 11.
2. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе. –М.: Дело Лтд, 1994. С.2 8.
3. Экономика: Учебник /Под ред. А. Булатова. –М.: Изд-во БЭК, 1999. –С.69-70.
4. Всемирная история экономической мысли / Под ред. И.П. Фаминского. –М.: Мысль, 1987. –Т.1. –С.5 16.
5. История экономических учений: (современный этап): Учебник / Под общ. ред. А.Г. Худокормова. –М.: ИНФРА -М, 1999. –С.3 8.
6. Титова Н.Е. История экономических учений: курс лекций. –М.: Изд. Центр ВЛАДОС, 1997. С.3 5.
7. Экономическая история зарубежных стран: Учебное пособие / Под ред. Еремова Я.Е. –Д.: ЦЭО, 2000. С.3 4.
8. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М. Тарасевича. –Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. –С.3 4.

ТЕМА 2. РОЗВИТОК НЕОКЛАСИЧНОЇ ТЕОРІЇ.

План

1. Становлення і розвиток мікроекономічного аналізу (австрійська, американська, кембріджська, математична школи).
2. Еволюція неокейнсіанської теорії у першій половині ХХ ст. Неокласичний синтез.
3. Розвиток монетарної теорії у 70-ті роки ХХ ст. Теорія пропозиції. Теорія раціональних очікувань.

Література

1. Всемирная история экономической мысли /Под ред. И.П.Фаминского. –М.: Мысль, 1987. –Т.1. –С. 86 92; 92 94; –Т.5. –С.31 43.
2. История экономических учений: (современный этап): Учебник / Под общ. ред. А.Г. Худокормова. –М.: ИНФРА -М, 1999. –С.59 90.
3. Экономика: Учебник /Под ред. А. Булатова. –М.: Изд-во БЭК, 1999. С.71 78.
4. Экономическая история зарубежных стран: Учебное пособие / Под ред. Еремова Я.Е. –Д.: ЦЭО, 2000. С.111 177.
5. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М. Тарасевича. –Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. –С.25 32.

ТЕМА 3. ОСНОВНІ ТЕЧІЇ СУЧАСНОГО КЕЙНСІАНСТВА.

План

1. Теоретична система Дж. Кейнса. Зародження макроекономічного аналізу.
2. Неокейнсіанство: сутність та особливості.
3. Посткейнсіанство (неорікардіанське, монетарне).
4. Нове кейнсіанство.

Література

1. Всемирная история экономической мысли /Гл. редкол. В.Н. Черковец. –М.: Мысль, 1994. –Т.5. –С.13 30, 61 108, 135 165.
2. История экономических учений: (современный этап): Учебник / Под общ. ред. А.Г. Худокормова. –М.: ИНФРА -М, 1999. –С.104 110.
3. Экономика: Учебник /Под ред. А. Булатова. –М.: Изд-во БЭК, 1999. С.81 86.
4. Экономическая история зарубежных стран: Учебное пособие / Под ред. Еремова Я.Е. –Д.: ЦЭО, 2000. С.233 259.
5. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М. Тарасевича. –Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. –С.32 35.

ТЕМА 4. ЕВОЛЮЦІЯ МАРКСИЗМУ.

План

1. Виникнення й еволюція марксистської теорії.
2. Розвиток марксистської теорії радянською економічною школою.
3. Неомарксизм у пострадянських країнах Східної Європи.
5. Західні концепції радикального соціалізму. Соціал-демократичні економічні теорії.

Література

1. Всемирная история экономической мысли / Гл. редкол. В.Н. Черковец. –М.: Мысль, 1994. –Т.5. –С.212–225, 244 303.
2. История экономических учений: (современный этап): Учебник / Под общ. ред. А.Г. Худокормова. –М.: ИНФРА -М, 1999. –С.687 700.
3. Экономика: Учебник /Под ред. А. Булатова. –М.: Изд-во БЭК, 1999. С.94 97.
4. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М. Тарасевича. –Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. –С.22 25, 41.

ТЕМА 5. СУЧАСНІ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ТЕОРІЇ.

План

1. Інституціоналізм: концептуальні положення й основні течії (20 80 рр. XX ст.).
2. Особливості методології сучасних інституціональних підходів.
3. Неоінституціоналізм.
4. Еволюційна економіка. Технологічна парадигма.

Література

1. Всемирная история экономической мысли / Гл. редкол. В.Н. Черковец. –М.: Мысль, 1994. –Т.5. –С.44–61, 109 134.
2. История экономических учений: (современный этап): Учебник / Под общ. ред. А.Г. Худокормова. –М.: ИНФРА -М, 1999. –С.90 103.
3. Экономика: Учебник /Под ред. А. Булатова. –М.: Изд-во БЭК, 1999. С.79 81.
4. Экономическая история зарубежных стран: Учебное пособие / Под ред. Еремова Я.Е. –Д.: ЦЭО, 2000. С.233 259.
5. Історія економічних учень. Опорний конспект лекцій /Під ред. В.М. Тарасевича. –Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. –С.35 40.

6. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ЗДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ»

Тестові завдання

за модулем № 1: "Сучасна неокласика"

Варіант № 1

3.1.1. Французький капіталізм XIX віку можна охарактеризувати як:

- A) військово-феодальний;
- B) буржуазно-юнкерський;
- C) колоніальний;
- D) лихварський.

3.1.2. У кінці XIX століття світове економічне лідерство переходить:

- A) від Франції до Німеччини;
- B) від Англії до США;
- C) від Англії до Франції;
- D) від Франції до США.

3.1.3. Активне державне втручання в процес індустріалізації в кінці XIX - початку XX було характерною особливістю:

- A) Німеччини;
- B) Франції;
- C) Англії;
- D) США;
- E) Японії.

3.1.4. Серед країн Антанти не було:

- A) Росії;
- B) Англії;

- С) Франції;
- Д) Італії.

3.1.5. Виключно швидкі темпи економічного росту США в першій половині 19ст. були пов'язані з:

- А) власними науково-технічними розробками;
- В) відсутністю цехових обмежень;
- С) впливом загарбницьких війн;
- Д) використанням державного регулювання економіки.

3.1.6. До основних рис економічного розвитку зарубіжних країн наприкінці 19ст. не відноситься

- А) поступовий перехід від досконалої конкуренції до монополізму;
- В) масове впровадження у виробництво прядок;
- С) зародження та розвиток автомобілебудування;
- Д) виникнення хімічної промисловості.

3.1.7. Двигун внутрішнього згорання винайшов:

- А) Р.Дізель; В) Р.Даймлер; С) К.Бенсон; Д) Г.Форд.

3.1.8. Стандартизоване масове виробництво автомобілів з використання конвеєра вперше здійснилося на заводах компанії:

- А) "Ролс-ройс" (1900-1901); В) Г.Форда (1912-1913);
- С) "Міцубі" (1904-1905); Д) "Рено" (1910-1911).

3.1.9. До нових галузей, що виникли у другій половині 19ст. не відноситься:

- А) виробництво електроенергії;
- В) здобуття та переробка нафт;
- С) кольорова металургія;
- Д) хімічна промисловість.

3.1.10 Який метод використовують маржиналісти в своїх дослідженнях:

- а) математичний; б) логічний; в) динамічний; г) все вище назване

за модулем № 1: "Сучасна неокласика"

Варіант № 2

3.2.1 У маржиналістів в якості об'єкта є дослідження:

- а) валового прибутку; б) національного дивіденду; в) граничної корисності;
- г) вартості; д) торговельного балансу; е) поведінки й суб'єктивних мотивів людини.

3.2.2 Вчення маржиналістів суттєво розвинули теорію: (див. п.8.1)

3.2.3 У маржиналістів "цінність матеріальних благ" залежить від:

- а) насиченості благами при споживанні; б) цінності інших благ;
- в) корисності благ; г) не від чого не залежить.

3.2.4 Який метод використовують маржиналісти в своїх дослідженнях:

- а) математичний; б) логічний; в) динамічний; г) все вище назване

3.2.5 За А.Пігу національний добробут оцінюється найголовнішим показником: (див. п.8.1)

3.2.6 А.Пігу – засновник теорії:

- а) добробуту; б) оптимальних цін; в) корисності; г) цінності.

3.2.7 А.Маршалл – засновник теорії: (див. п.8.6)

3.2.8 Під вартістю А.Маршалл розумів:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

3.2.9 Корисність за А.Маршаллом визначає:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

3.2.10 За А.Маршаллом визначення попиту на товари передбачає необхідність враховувати:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

за модулем № 1: "Сучасна неокласика"

Варіант № 3

3.3.1. Під вартістю А.Маршалл розумів:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

3.3.2. Корисність за А.Маршаллом визначає:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

3.3.3. За А.Маршаллом визначення попиту на товари передбачає необхідність враховувати:

- а) ціну рівноваги - середню ціну, що формується на ринку;
- б) кількість витраченої праці, необхідної для відтворення продукту;
- в) працю, витрачену на виробництво товарів;
- г) ціну пропозиції; д) ціну попиту; е) г+д.

3.3.4. Для австрійської школи властивим є:

- а) поверхнево-емпіричний метод; б) метод єдності історичного й логічного;
- в) метод абстракції; г) суб'єктивно-психологічний метод.

3.3.5. Основним у маржиналіській методології є: (див. п.8.8)

- 3.3.6. За Д.Б.Кларком складовими економіки є [серед: 1) універсальна економіка; 2) економічна статика; 3) економічна динаміка; 4) домашнє господарство; 5) міське господарство; б) народнє господарство]:
- а) 2+3; б) 4+6; в) 4+5+6; г) 1+2+3; д) все назване; е) нічого з названого.

3.3.7. За Д.Б.Кларком економіка може мати станів рівноваги:

- а) 1; б) 2; в) багато; г) жодного

3.3.8. Д.Б.Кларк сприймав теорію:

- а) народонаселення Мальтуса; б) трьох факторів виробництва Сея;
- в) вартості А.Сміта; г) а+б.

3.3.9. Ідеї Л.Вальраса заклали підґрунтя:

- а) моделі В.Леонтьєва "витрати-випуск"; б) системи національних рахунків;
- в) міжгалузевого балансу народногo господарства в СРСР;
- г) все назване; д) нічого з названого.

3.3.10. Першим серед маржиналістів поставив під сумнів досконалість ринкового механізму й вільної конкуренції:

- а) Г.Гессен; б) Й.Тюнен; в) Ж.Дюпюї; г) А.Курно; д) Р.Хутрі; е) Г. Кассель; ж) А.Пігу

за модулем № 1: "Сучасна неокласика"

Варіант № 4

3.4.1. У маржиналістів "цінність матеріальних благ" залежить від:

- а) насиченості благами при споживанні; б) цінності інших благ;
- в) корисності благ; г) не від чого не залежить.

3.4.2. Який метод використовують маржиналісти в своїх дослідженнях:

- а) математичний; б) логічний; в) динамічний; г) все вище назване

3.4.3. За А.Пігу національний добробут оцінюється найголовнішим показником:

- а) валового прибутку; б) національного дивіденду; в) граничної корисності;
- г) вартості; д) торговельного балансу; е) поведінки й суб'єктивних мотивів людини.

3.4.4. А.Пігу – засновник теорії:

- а) добробуту; б) оптимальних цін; в) корисності; г) цінності.

3.4.5. А.Маршалл – засновник теорії:

- а) добробуту; б) оптимальних цін; в) корисності; г) цінності.

3.4.6. Серед країн Антанти не було:

- А) Росії;
- В) Англії;
- С) Франції;
- Д) Італії.

3.4.7. Виключно швидкі темпи економічного росту США в першій половині 19ст. були пов'язані з:

- А) власними науково-технічними розробками;
- В) відсутністю цехових обмежень;
- С) впливом загарбницьких війн;
- Д) використанням державного регулювання економіки.

3.4.8. До основних рис економічного розвитку зарубіжних країн наприкінці 19ст. не відноситься

- А) поступовий перехід від досконалої конкуренції до монополізму;
- В) масове впровадження у виробництво прядок;
- С) зародження та розвиток автомобілебудування;

D) виникнення хімічної промисловості.

3.4.9. Двигун внутрішнього згорання винайшов:

A) Р.Дізель; B) Р.Даймлер; C) К.Бенсон; D) Г.Форд.

3.4.10. Стандартизоване масове виробництво автомобілів з використання конвеєра вперше здійснилося на заводах компанії:

A) "Ролс-ройс" (1900-1901); B) Г.Форда (1912-1913);
C) "Міцубі" (1904-1905); D) "Рено" (1910-1911).

за модулем № 1: "Сучасна неокласика"

Варіант № 5

3.5.1. Теорія монополістичної конкуренції була створена:

a) К.Марксом; б) Дж.Робінсон; в) А.Маршалом; г) Е.Чемберліном.

3.5.2. Згідно з теорією ціни А. Маршалла, рівноважна ціна визначається на основі: а) трудової теорії; б) теорії витрат; в) теорії граничної корисності; г) теорії граничної корисності та теорії витрат.

3.5.3. Неолібералізм на відміну від кейнсіанства припускає (набір букв):

a) лібералізацію економіки;
б) вільну конкуренцію, яка підтримується державою;
в) відносно пасивне державне втручання в економіку;
г) відносно активне державне втручання в економіку.

3.5.4. Дж. Гелбрейт вважав, що для моделі нового індустріального суспільства не характерно:

a) переміщення реальної влади в корпораціях від власників капіталу до техноструктури;
б) переорієнтація виробництва з максимізації прибутку на підтримання міцних позицій на ринку;
в) переорієнтація економіки вільної конкуренції на систему жорсткого планування;
г) правильна відповідь відсутня.

3.5.5. Відмінності положень кейнсіанської економічної теорії від класичних економічних положень заключаються (набір букв):

a) у поглядах на процес регулювання ринку праці;
б) у визначенні ролі держави в економіці;
в) у підходах до розуміння суті загальної рівноваги;
г) правильної відповіді немає.

3.5.6. Крива Лаффера відображає функціональний взаємозв'язок між:

a) рівнем інфляції і рівнем безробіття;
б) рівнем банківського відсотка і розміром заощаджень;
в) рівнем податкових ставок і величиною надходжень до державного бюджету;
г) рівнем цін та кількістю грошей в обігу.

3.5.7. Хто з економістів вперше запропонував термін "економікс":

a) Дж. Б. Кларк; б) А. Сміт; в) Г. Госсен; г) А. Маршалл; д) правильної відповіді немає?

3.5.8. Хто з перелічених груп економістів є прихильниками посткейнсіанської економічної теорії: а) М. Фрідмен, С. Харріс, Д. Хікс; б) Д. Хікс, А. Хансен, С. Харріс;

в) Дж. Робінсон, Н. Калдор, П. Сраффа; г) М. Фрідмен, П. Самуельсон, Ф. Хайєк?

3.5.9. До практичних рекомендацій М. Фрідмена щодо державного регулювання економіки належать:

a) жорстке регулювання темпу приросту грошової маси;
б) відміна мінімальних ставок заробітної плати;
в) значне збільшення витрат на соціальні програми;
г) правильно а, б; д) правильно а, б, в.

3.5.10. На думку М. Фрідмена, золоте правило монетаризму передбачає:

a) пропонування грошей повинно збільшуватися тими ж темпами, що й темп зростання реального ВВП; б) пропонування грошей повинно збільшуватися тими ж темпами, що й темп зростання рівня цін; в) швидкість обігу грошей обернено пропорційна їх кількості;
г) кількість грошей в обігу завжди дорівнює попиту на них.

за модулем № 2: "Сучасне кейнсіанство та неомарксизм"

Варіант № 1

4.1.1. Вперше поняття організації як економічного феномена було використане для побудови своєї теоретичної концепції:

a. М. Вебером
б. А. Маршаллом
в. Д. Кейнсом
г. К. Марксом

4.1.2. Відзначте правильне твердження:

- а) відношення приросту доходу до приросту інвестицій;
- б) відношення приросту інвестицій до приросту доходу;
- в) відношення приросту доходу до приросту споживання;
- г) відношення приросту споживання до приросту доходу?

4.2.5. Поняття мультиплікатора Кейнс вводить, щоб показати, що:

- а) споживання зростає повільніше, чим зростає дохід;
- б) приріст інвестицій та приріст доходу прямо пропорційні;
- в) початкові інвестиції обумовлюють приріст зайнятості та доходу;
- г) правильною відповіді немає.

4.2.6. Термін "інституціоналізм" означає: а) звичай, заведений порядок; б) порядок, який закріплений у формі закону; в) сукупність суспільних традицій, звичаїв, які відображають загальноприйнятий образ мислення групи людей або народу; г) моральні та правові норми.

4.2.7. Засновниками теорії економіки пропозиції були:

- а) Дж.М.Кейнс; б) М.Фрідмен; в) А.Лаффер; д) Дж.Робінсон; е) Р.Мандель

4.2.8. Школа раціональних очікувань зародилася у:

- а) Англії; б) Німеччині; в) США; д) Японії; е) Франції.

4.2.9. Термін "раціональні очікування" до наукового обігу увів:

- а) Дж.Мут; б) Р.Лукас; в) Н.Уоллес; д) А.Лаффер; е) Є.Доммар.

4.2.10. Назвіть авторів роботи "Раціональні очікування і економічна практика" (1991 р.):

- а) Дж.Мут, А.Лаффер; б) Т.Веблен, Д.Коммонс; в) Л.Вальрас, В.Парето; д) Р.Лукас, Т.Сарджент; е) Д.Белл, У.Ростоу.

за модулем № 2: "Сучасне кейнсіанство та неомарксизм"

Варіант № 3

4.3.1. У основу «Нового курсу» Рузвельта було покладено:

- А) активна зовнішньоекономічна політика;
- В) активна грошово-кредитна політика;
- С) надання повної свободи ринку;
- Д) активна антимонопольна політика;
- Е) активна бюджетно-податкова (фіскальна) політика.

4.3.2. "Велика депресія" – це економічна криза перевиробництва:

- А) 1913р.;
- В) 1920-1921рр.;
- С) 1929-1933рр.;
- Д) 1974-1975рр.;

4.3.3. "Новий курс" президента Ф.Д.Рузвельта (США) був спрямований:

- А) на боротьбу проти Комінтерну;
- В) виключно проти СРСР;
- С) на вихід з "Великої депресії".

4.3.4. Назвіть суму репарацій з Німеччини країнам – переможцям згідно з Версальським договором:

- А) 1 млрд. дол.;
- В) 20 млрд. марок;
- С) 132 млрд. золотих марок;
- Д) 800 тонн золота та 1400 тонн срібла.

4.3.5. "План Дауеса" був прийнятий у:

- А) серпні 1924р.;
- В) жовтні 1925р.;
- С) грудні 1926р.;
- Д) липні 1927р.

4.3.6. В січні 1930р був прийнятий:

- А) "план Дауеса";
- В) "план Юнга";
- С) "Новий курс" Рузвельта;
- Д) доктрина Монро.

4.3.7. Мирний Версальський договір був підписаний в:

- А) 1919 році;
- В) 1918 році;
- С) 1920 році;
- Д) 1917 році.

4.3.8. Версальський договір не передбачав:

- А) відмову Німеччини від усіх її заморських володінь;
- В) обмеження німецьких збройних сил;

С)збереження без змін кордонів Німеччини;

Д)повернення Франції Ельзасу і Лотарингії.

4.3.9. У відповідності з "Версальським миром" Ельзас і Лотарингія були повернені:

А)Росії;

Б. Англії;

В)Франції;

Г. Італії.

4.3.10. Теоретичними джерелами посткейнсіанства, окрім з поглядів Дж.Кейнса, є ідеї: а) Д.Рікардо,

К.Маркса, П.Сраффа, М.Калецького; б) Ж.Сея, Дж.Мілля, Н.Сеніора; с) Р.Гільфердінга, К.Кауцького; д)

К.Менгера, Ф.Візера, С.Бем-Баверка.

за модулем № 2: "Сучасне кейнсіанство та неомарксизм"

Варіант № 4

4.4.1. Роль безперечного економічного і політичного лідера після Другої світової війни належала:

А)Німеччини; В)Франції; С)Англії; D.США; Е)Японії.

4.4.2. Який чинник не відноситься до причин, щоб викликали післявоєнний економічний підйом в США?

А)потреба оновлення основного капіталу;

В)відкладений попит населення на споживчі товари; С)реконверсія господарства;

Д)розширення споживчого кредиту; Е)реалізація плану Маршалла.

4.4.3. Визначте невірне, на ваш погляд, ствердження. Завдяки плану Маршалла США: А)позбулися

надлишків продукції, що не знаходять збуту в середині країни;

В)змогли збільшити інвестиції в економіку європейських країн; С)отримали одно-сторонні привілеї, аж до

втручання у внутрішні справи країн, що прийняли цей план;

Д)зміцнили політичне і економічне панування США в Європі;

Е)намагалися сповільнити відновлення господарства і сповільнити темпи економічного зростання європейських держав, на які розповсюджувалася дія плану.

4.4.4. На які з нижчеперелічених країн не розповсюджувалися дія плану Маршалла? А)Португалія, Англія, Західна Німеччина, Франція;

В)Фінляндія, Андорра, Ліхтенштейн, Монако; С)Бельгія, Голландія, Люксембург;

Д)Туреччина, Ірландія, Італія; Е)Ісландія, Швейцарія, Греція, Австрія.

4.4.5. Визначте вірне твердження. План Маршалла був запропонований держсекретарем США: А)в липні

1947 року; В)в серпні 1946 року;

С)в січні 1950 року; Д)в лютому 1948 року; Е)в травні 1945 року.

4.4.6. Укажіть, який з чинників бурхливого економічного підйому Західної Німеччини в 50-і роки є вимислом:

А)перерозподіл державних і земельних бюджетів на користь накопичень;

В)реалізація плану Маршалла; С)наявність значних військових витрат;

Д)висока міра експлуатації робітничого класу;

Е)масовий попит населення на всі види продукції промисловості і сільського господарства

4.4.7. Скільки процентів виробничих потужностей країни було націоналізовано Франції в 1945 - 1947 рр.?

А)5%; В)15%; С)20%; Д)0,8%; Е)35%.

4.4.8. Укажіть головні напрями виробничих інвестицій у Франції в 50-ті роки.

А)галузі легкої промисловості; В)галузі важкої промисловості; С)аграрний сектор.

4.4.9. Укажіть, яка організаційна форма монополістичних об'єднань стала домінуючою у Франції в 70-і роки.

А)фінансові групи; В)синдикати; С)картелі; Д)пули; Е)ринги.

4.4.10. Яке з тверджень вірне? До початку 50-х років темпи економічного розвитку Англії були порівняно

високими в результаті: А)зниження військових витрат, зменшення експорту; В)збільшення експорту,

мілітаризації економіки, масового оновлення основного капіталу; С)збільшення колоніальних володінь, що

постачають дешеvu сировину в Англію; Д)відмови від участі в реалізації плану Маршалла.

за модулем № 2: "Сучасне кейнсіанство та неомарксизм"

Варіант № 5

4.5.1. Скільки процентів виробничих потужностей країни було націоналізовано Франції в 1945 - 1947 рр.?

А)5%; В)15%; С)20%; Д)0,8%; Е)35%.

4.5.2. Укажіть головні напрями виробничих інвестицій у Франції в 50-ті роки.

А)галузі легкої промисловості; В)галузі важкої промисловості; С)аграрний сектор.

4.5.3. Укажіть, яка організаційна форма монополістичних об'єднань стала домінуючою у Франції в 70-і роки.

А)фінансові групи; В)синдикати; С)картелі; Д)пули; Е)ринги.

4.5.4. Яке з тверджень вірне? До початку 50-х років темпи економічного розвитку Англії були порівняно

високими в результаті: А)зниження військових витрат, зменшення експорту; В)збільшення експорту,

мілітаризації економіки, масового оновлення основного капіталу; С) збільшення колоніальних володінь, що постачають дешеву сировину в Англію; Д) відмови від участі в реалізації плану Маршалла.

4.5.5. Після Другої світової війни "Батьківщиною" капіталістичної націоналізації було: А) США; В) Західна Німеччина; С) Англія; Д) Японія.

4.5.6. Що з нижчепереліченого не було націоналізовано в Англії після II-ї світової війни:

- А) вугільна і газова промисловість; В) електростанції, Англійський банк;
- С) хімічна, автомобільна і нафтопереробна галузі;
- Д) залізничний транспорт; Е) ряд сталелиттєвих заводів.

4.5.7. Укажіть чинник, що не є причиною економічного підйому в США в 1983-1989гг: А) завершення структурної перебудови економіки; В) стійке зростання обсягу особистого споживання; С) стабілізація курсу долара відносно валют інших країн; Д) проведення політики «дорогих грошей».

4.5.8. Який чинник не відноситься до програми оздоровлення американської економіки, висунутої рейгановською адміністрацією в 1980г? А) посилення впливу держави на економічне життя країни; В) скорочення податків на прибутки фізичних і юридичних осіб; С) обмеження зростання урядових витрат за рахунок скорочення соціальних програм; Д) дерегулювання підприємницької діяльності.

4.5.9. З середини 70-х років XX віку загальні темпи зростання у Франції:

- А) сповільнилися; В) різко зросли; С) залишилися колишніми.

4.5.10. Який з чинників був причиною зростання економіки Японії в 90-ті роки XX-го віку: А) мілітаризація економіки; В) невтручання держави в економічне життя; С) зростання внутрішнього інвестиційного і споживчого попиту; Д) скорочення витрат на соціальні програми.

за модулем № 3: "Сучасний інституціоналізм"

Варіант № 1

5.1.1. Перші акціонерні компанії в Україні виникли у:

- А. 1810-1820 роках; Б. 1830-1840 роках; В. 1850-1860 роках;
- Г. 1870-1880 роках; Д. 1900-1910 роках;

5.1.2. В Україні наприкінці XIX в промисловості найбільші темпи зростання основного капіталу демонстрували:

- А. Дрібні підприємства; Б. Середні підприємства;
- В. великі підприємства; Г. Коли як;

5.1.3. За концентрацією виробництва в промисловості Україна займала в державі Романових:

- А. Перше місце; Б. Друге місце;
- В. Третє місце; Г. Четверте місце; Д. П'яте місце;

5.1.4. Більшість промислових робітників в Україні складали:

- А. Українці; Б. Росіяни; В. Туркмени; Г. Поляки; Д. Євреї;

5.1.5. В Україні створювалась частка загальноімперської продукції у:

- А. 30%;
- Б. 15%;
- В. 20%;
- Г. 25%;
- Д. 40%;

5.1.6. Більшість населення України наприкінці XIX століття проживало:

- А. В місті;
- Б. В селі;
- В. В хуторах;
- Г. За кордоном;
- Д. Були безхатніми;

5.1.7. За наслідками Столипінської реформи:

- А. Більшість українців загинуло;
- Б. Більшість переселенців повернулося на батьківщину;
- В. Переселенці залишилися у Сибіру;
- Г. 2/3 переселенців поїхали до Америки;
- Д. Утворилася незалежна Республіка Зеленого Клину;

5.1.8. Середня врожайність пшениці на початку XX століття в Україні становила:

- А. 1-2 центнера з гектару;
- Б. 7-10 центнерів з гектару;
- В. 15-20 центнерів з гектару;
- Г. 30-40 центнерів з гектару;
- Д. 50-60 центнерів з гектару;

5.1.9. Столипінська аграрна реформа не передбачала:

- А. Закріплення за кожним хазяїном, що володів землею на основі общинного права, частини, яка належала йому безпосередньо в приватній власності;

- Б. Видачу безкоштовного сільського реманенту;
- В. Видачу кредитів сільським селянським банком;
- Г. Переселення селян у малозаселені райони Сибіру, Кавказу, Середньої Азії;
- 5.1.10. В 1914 році за Уралом проживало:
  - А. 100 тис. українців;
  - Б. 500 тис. українців;
  - В. 1 млн. українців;
  - Г. 2 млн. українців;
  - Д. 3 млн. українців;

за модулем № 3: "Сучасний інституціоналізм"
Варіант № 2

- 5.2.1. I-ша Світова війна почалася у:
  - А. 1905 році;
  - Б. 1914 році;
  - В. 1918 році;
  - Г. 1941 році;
  - Д. 1939 році;
- 5.2.2. Військові дії на початку війни призвели:
  - А. Зменшення обсягу випуску;
  - Б. Збільшення обсягу випуску;
  - В. Обсяг випуску не змінився;
  - Г. Стався страхітливий обвал;
  - Д. Україна нечувано процвітала;
- 5.2.3. На початку 1917 року відбулося:
  - А. Зменшення обсягу випуску;
  - Б. Збільшення обсягу випуску;
  - В. Обсяг випуску не змінився;
  - Г. Стався страхітливий обвал;
  - Д. Україна нечувано процвітала;
- 5.2.4. Перша світова війна негативно вплинула на:
  - А. Розвиток торгівлі;
  - Б. Стан фінансової системи країни;
  - В. Статки військових промисловиків;
  - Г. Статки селян;
  - Д. Сільськогосподарське виробництво;
- 5.2.5. В повоєнні роки в Україні не відбулося:
  - А. Падіння царського самодержавства;
  - Б. Проголошення автономії України;
  - В. Гетьманський переворот;
  - Г. Російська окупація;
  - Д. Вступ до Федеративної Республіки Німеччина;
- 5.2.6. В повоєнні роки в Україні не відбулося:
  - А. Падіння царського самодержавства;
  - Б. Установлення Радянської влади;
  - В. Війна з Туреччиною;
  - Г. Російська окупація;
  - Д. Перемога Директорії;
- 5.2.7. Під час Гетьманщини розповсюдження знайшли:
  - А. Керенки;
  - Б. Гривні;
  - В. Карбованці;
  - Г. Галери;
  - Д. Рублі;
- 5.2.8. НЕП це:
  - А. Підприємство в Німеччині;
  - Б. Псевдонім видатного борця;
  - В. Економічна політика;
  - Г. Назва пароплава, на якому загинув Нете;
  - Д. Національне ефіопське повстання;
- 5.2.9. Прозрозверстка та продподаток це:
  - А. Теж саме;

- Б. Дуже відмінні речі;
- В. Такого взагалі не існувало;
- Г. Сплачувалися лише живою худобою;
- 5.2.10. Грошова реформа більшовицьким урядом була проведена у:
  - А. 1900-х роках; Б. 1910-х роках;
  - В. 1920-х роках; Г. 1930-х роках; Д. 1934 році;

за модулем № 3: "Сучасний інституціоналізм"
Варіант № 3

- 5.3.1. СРСР зайняв Західноукраїнські землі:
  - А. У вересні 1939 року;
  - Б. У вересні 1938 року;
  - В. У серпні 1939 року;
  - Г. У червні 1941 року;
- 5.3.2. До середини 1941 року в Західній Україні було колективізовано:
  - А. 24% селянських господарств;
  - Б. 13% селянських господарств;
  - В. 76% селянських господарств;
  - Г. 57% селянських господарств;
  - Д. 33% селянських господарств;
- 5.3.3. З Західної України в 1939 – 1940 роках було вислано в Сибір, Поволжя, Казахстан і на Північ:
  - А. 5% населення;
  - Б. 20% населення;
  - В. 30% населення;
  - Г. 40% населення;
  - Д. Не висилалося;
- 5.3.4. У 1940 році Україна давала від загальносоюзного виробництва вугілля:
  - А. 18%;
  - Б. 51%;
  - В. 35%;
  - Г. 95%;
  - Д. 10%;
- 5.3.5. У 1940 році Україна давала від загальносоюзного виробництва залізної руди:
  - А. 20%;
  - Б. 68%;
  - В. 35%;
  - Г. 95%;
  - Д. 10%;
- 5.3.6. У 1940 році Україна давала від загальносоюзного виробництва чавуна:
  - А. 20%;
  - Б. 65%;
  - В. 25%;
  - Г. 95%;
  - Д. 100%;
- 5.3.7. Сільське господарство України 1940 році давало від загальносоюзного виробництва зерна:
  - А. Дві третини;
  - Б. Половину;
  - В. Третину;
  - Г. Десяту частину;
- 5.3.8. Сільське господарство України 1940 році давало від загальносоюзного виробництва цукрового буряка:
  - А. Дві третини; Б. Половину; В. Третину; Г. Десяту частину;
- 5.3.9. Велика Вітчизняна війна почалася:
  - А. У вересні 1939 року;
  - Б. У червні 1941 року;
  - В. У серпні 1939 року;
  - Г. У липні 1914 року;
  - Д. У червні 1942 року;
- 5.3.10. До листопада 1941 року з України було вивезено в Росію, Середню Азію:
  - А. 200 великих підприємств;
  - Б. 500 великих підприємств;
  - В. 10 великих підприємств;
  - Г. 5000 великих підприємств;

Д. Не вивозилися;

за модулем № 3: "Сучасний інституціоналізм"
Варіант № 4

5.4.1. У 50-60 роки в Україні активно розвивались:

- А. Мануфактурне виробництво;
- Б. Кустарні промисли;
- В. Виробництво бавовни;
- Г. Авіаційна промисловість;

5.4.2. У 50-60 роки в Україні були створені галузі:

- А. Вугільна;
- Б. Газова;
- В. Цегляна;
- Г. Автомобільна;

5.4.3. У 50-60 роки в Україні в структурі палива переважало:

- А. Нафта;
- Б. Газ;
- В. Вугілля;
- Г. Дерево;

5.4.4. Україна отримала за планом Маршалла кредитів:

- А. 3 млрд. дол.;
- Б. 3,5 млрд. дол.;
- В. 8 млрд. дол.;
- Г. 2,3 млрд. дол.;
- Д. Не отримала нічого;

5.4.5. За 1946 – 1950 роки в промисловість, будівництво, транспорт і зв'язок України було вкладено інвестицій:

- А. 7,3 млн. карбованців
- Б. 4,9 млн. карбованців
- В. 5,6 млн. карбованців
- Г. 3,2 млн. карбованців

5.4.6. За 1951 – 1965 роки було побудовано:

- А. 3760 великих підприємств;
- Б. 1960 великих підприємств;
- В. 12270 великих підприємств;
- Г. 130 великих підприємств;

5.4.7. У структурі суспільного виробництва в 1960 році по створеному національному доходу найбільшу частка складала:

- А. Промисловість;
- Б. Сільське господарство;
- В. Транспорт і зв'язок;
- Г. Будівництво;
- Д. Торгівля;

5.4.8. Швидше розвивались в 1950-60 роках галузі групи:

- А. А;
- Б. Б;
- В. В;
- Г. Г;

5.4.9. До нових промислових центрів України 60-років відносять:

- А. Дніпропетровськ;
- Б. Кременчук;
- В. Запоріжжя;
- Г. Харків;

5.4.10. До нових промислових центрів України 60-років відносять:

- А. Чернівці;
- Б. Донецьк;
- В. Запоріжжя;
- Г. Харків;

за модулем № 3: "Сучасний інституціоналізм"
Варіант № 5

5.5.1. "Декларація про державний суверенітет України" була прийнята:

- А. 24 серпня 1991 р.
- Б. 16 липня 1990 р.
- В. 24 серпня 1990 р.
- Г. 16 липня 1991 р.
- Д. 17 березня 1992 р.

5.5.2. Акт про державну незалежність України був прийнятий:

- А. 24 серпня 1991 р.
- Б. 16 липня 1990 р.
- В. 24 серпня 1990 р.
- Г. 16 липня 1991 р.
- Д. 17 березня 1992 р.

5.5.3. В період, що передував проголошенню незалежності України переважали галузі групи:

- А. А Б. Б В. В Г. Г Д. Точної відповіді немає.

5.5.4. На початку 90-х років термінової заміни промислового устаткування вимагали:

- А. 10% обсягу основних фондів
- Б. 25% обсягу основних фондів
- В. 50% обсягу основних фондів
- Г. 75% обсягу основних фондів

5.5.5. "Основними напрямками економічної політики в умовах незалежності" не передбачалися:

- А. структурна перебудова господарства;
- Б. конверсія оборонної промисловості;
- В. електрифікація Придніпров'я ;
- Г. перерозподіл матеріальних і трудових ресурсів на користь тих галузей, що забезпечують населення споживчими товарами;
- Д. закриття нерентабельних підприємств, переорієнтація машинобудування на задоволення потреб агропромислового сектора, легкої і харчової промисловості;

5.5.6. В 1990 році ВВП на душу населення в Україні складав:

- А. 7000 дол.;
- Б. 2770 дол.;
- В. 5760 дол.;
- Г. 14560 дол.;
- Д. 3920 дол.;

5.5.7. Найбільші показники інфляції зафіксовані в Україні у:

- А. 1991 р.; Б. 1993 р.; В. 1995 р.; Г. 1996 р.; Д. 1997 р.;

5.5.8. Головними причинами економічної кризи не були:

- А. Україна залежала від зовнішньоекономічних відносин більше, ніж інші країни;
- Б. Іноземці знущалися над вітчизняними товарами;
- В. Орієнтованість економіки на потреби ВПК;
- Г. Україна мала сильно монополізовану економіку з високим ступенем адміністративного регулювання господарських процесів;

5.5.9. 90-ті роки 20 століття є для України роками:

- А. Економічного буму;
- Б. Активних процесів інтеграції;
- В. Структурної кризи;
- Г. Становлення України як члена ЄС.

5.5.10. Першим Президентом незалежної України є:

- А. Кучма;
- Б. Лазаренко;
- В. Кравчук;
- Г. Масол.